

XXI.

**Om Hr. Peder Jacobsen i Hygum og nogle af hans
Efterkommere.**

Ved Sognepræst *John Hansen.*

Da jeg for et Par Aar siden havde skrevet et Stykke
om Hr. Peder Jacobsen Hygom, død som Biskop i Aarhus,

hvilket blev trykt i »Nordslesvigsk Søndagsblad«, fik jeg Brev fra Pastor Matthiesen, da Kapellan i Hygum, nu Andenpræst i Sønderborg, i hvilket han meddelte mig nogle Uddrag af den ældste Kirkebog, som findes i Hygum, m. m. om nævnte Hr. Peder Jacobsen og hans Forfædre. Et og andet deraf turde maaske have nogen Interesse, hvorfor jeg herved meddeler det.

Den syvende Præst i Hygum efter Reformationen var Hr. Peder Jacobsen, som var født i Haderslev. Han døjede megen Trængsel. Med Svenskekrigen 1657 ff. fulgte en voldsom Smitsot, som i et halvt Aar bortrev over 500 Mennesker af Hygum Sogn. Da Polakkerne kom, efterat have afbrændt Rødding By og — saa melder Sagnet — dræbt Præsten, flygtede Hr. Peder Jacobsen med Hustru og Børn til Ribe. De tiloversblevne Sognefolk vandrede ogsaa ud og sloge Lejr i Fæsted Vildmose, af hvilken Lejr der endnu skal kunne ses Spor. I Ribe døde Præstens Hustru og en lille Datter. Aaret efter giftede han sig igjen, og havde af dette Ægteskab flere Døtre, af hvilke en blev gift i Hygum Sogn og to med Nabopræster. Denne anden Hustru døde i Barselseng 1669. Men saa findes der endnu en hel Række Sønner af et tredje Ægteskab. En af dem, Nicolaus eller Nis (f. 1672) blev Præst i Roager (1701—1740), en anden, Peder, blev Herredsskriver i Frøs og Kalslund Herreder († 1736). Den gamle Præst døde efter en 53aarig Embedsvirksomhed Aar 1708. »Den 31te Juli blev min sl. Fader Hr. Peder Jacobsen begravet«, skriver Sønnen i Kirkebogen. Hans tredje Hustru levede 25 Aar efter ham, og Hr. Peder Hygom skriver i Kirkebogen: »Fredagen d. 11te December 1733 blev begravet her udi Kiercken Min Sal. Farfaders Hr. Peder Jacobsens Efterleverske Sal. Kiersten Nissdatter af Hjerndrup, æt. 87. Liig Prædiken forrettede Hr. Christian Boyssen af Rødding, efter hendes Begiering, og forklarede 2 Cor. 4, 17«.

Den gamle Hr. Peder Jacobsen havde for Skik at indføre adskilligt i Kirkebogen, bl. a. findes ved hvert

Nytaaer en dansk eller latinsk Bøn. Af en af disse sidste skal hidsættes et Stykke, som er baade smukt og dybt. Det er fra 1677 og lyder saaledes: »O Deus, miserieordias tuas cantabo in seculum et non obliviscar qvæ fecisti bona ulla die. Hoc tantum insuper oro, ut vim compescendi carnem largiaris, ne recidivam patiar. Certe non delector voluptatibus hujus mundi, carnem vero sæpius repugnantem habeo. Fac ergo, ut huic capistrum injiciam et in novitate vitæ semper ambulem. Fac, ut imposterum sim diligens in tuo cultu, in dilectione proximi et in laboribus vocationis. Da intellectum in omnibus et revela mihi mysteria tua. Da pacem, o Deus pacis, nempe pacem externam in mundo, pacem internam in corde, pacem deniqve æternam in mortis articulo, et resurrectionem corporis, ut ita visione tua beatissima fruar.«

Hans Søn Jacob Pedersen, født den 7 Novbr. 1657, var Kapellan hos Faderen i mindst 20 Aar. 1688 skriver den gamle i Kirkebogen: »Dom. Cantate døffte Hr. Jacob Jes Pedersens Barn af Hygom«. Omtrent paa samme Tid giftede han sig. Hans ældste Søn blev efter Morfaderen kaldet Jens Jacobsen Buch, den anden efter Farfaderen Peder: »d. 28de November 1692 Klocken ongefær 5 bleff Hr. Jacobs Søn, nomine Peder, fød«. Om Hr. Jacobs Embedstid og Embedsførelse faas der i Kirkebogen ellers ingen Oplysninger. Fra hele Tiden 1708—1732 findes kun et eneste Blad, det andet er altsammen forsvundet. Rimeligvis har han nedlagt Præstegjerningen 1732, thi da kaldes hans Søn Peder Sognepræst, og denne har fra det Aar ført Kirkebogen. Provstebestillingen havde Hr. Jacob endnu 1733, da han som Provst underskrev Kirkens Regnskab, men 1734 er Hr. Jørgen Ravn i Farup Herredsprovst, 1735—1739 H. Munch i Hjortlund, og fra 1739 H. C. Højer i Fol. Mon ikke Hr. Jacob Pedersen 1737 er flyttet til Aarhus? I det nævnte Aar døde hans Hustru og jordedes i Hygum af den ny Sognepræst, Hr. Ancher Svenstrup.

Om Hr. Peder Jacobsen Hygom er følgende at

melde. 1732 skriver han i Kirkebogen: »Dom. 15 p. Trin. tiltraadte jeg i Herrens Navn Prædicke-Embedet her i Hygom Kircke, efter at jeg Dom. 13 hafde valediceret Lintrup og Hierting Menigheder«. Hans Embedstid omfatter kun 4 Blade i Bogen. De skille sig meget tydeligt fra det øvrige ved en sjælden smuk, overordentlig akkurat Haandskrift. Til Nytaar 1735 skriver han: »Incipit annus 1735, progressu verbi divini auspicatissimus. Gud være Tak for hans uudsigelige Velgjerning« (disse sidste Ord paa Græsk). Kort efter kom der jo saa den Klage over ham, hvorom udførlige Efterretninger ere meddelte i Kirkehist Saml. 4. R. I, 499 ff. Om Visitatsen 1735 fortæller Sagnet: Da Præsten var i Færd med at gaa paa Stolen, og Biskoppen gik ind i Præstefamiliens Stol (»Buret«), brast en gammel troende Kvinde i hæftig Graad af dyb Hjertens Bevægelse og Medfølelse med den urettelig angrebne Sjælesorger. Denne saa det, og prædikede da over Texten: »Kvinde, hvi græder du« (Joh. 20). Da han var færdig, traadte Biskoppen frem og spurgte, om det var den Slags Prædiken, man var utilfreds med. Modstanderne svarede: Ja, det syntes de ikke om. Saa skal Bispen have raabt Ve over Sognet og spaaet dem, at Gud nu vilde flytte Lysestagen bort fra dem for lange Tider. Og det skete ogsaa, siges der, idet flere af Eftermændene vare sløve og efterladne. Disses Navne og de selv ere glemte i Sognet, men Hr. Peder Jacobsen Hygoms Minde lever endnu.
